

Inför älgjakten 2025 – 2026 i Kronobergs län

Jägareförbundet Kronoberg ger här sin årliga bild av nuläget och hur vi behöver förvalta älgstammen i länet. Vi är på många håll i länet fortfarande i ett allvarligt och avgörande läge med älgstammen. De olika kurvorna har haft en negativ riktning men nu kan en förändring skönjas. Stammens numerär har sjunkit, reproduktionen är på en låg nivå, kvalitén på älgstammen är mycket mer varierande och begreppet ”meningsfull älgjakt” blir allt svårare att leva upp till. Så det finns all anledning till att tänka till ordentligt inom älgförvaltningen. Mycket av innehållet är detsamma som tidigare år men inte mindre viktigt. All statistik hittas på www.viltdata.se och www.älgdata.se

Nuläge

Stammen har enligt älgobsen stagnerat något men upplevelsen är att stammen är låg, på många håll i länet. Främst är det andelen kalv som är låg. Vilket grundar sig i att vi på drygt 10 år har gått från dryga 0,8 kalvar per hondjur till 0,6 kalvar per hondjur och en tvillingfrekvens som har sjunkit från cirka 30 % till 16 % under samma tidsperiod. Så att det är färre kalvar i markerna råder det inget tvivel om. Att tvillingfrekvensen är halverad tyder mycket på att kvalitén, åldern och storleken på de produktiva korna har sjunkit. Vi har helt enkelt varit för vårdslösa i vilka hondjur vi fällt under det senaste decenniet. Tjurandelen sjönk något men ligger väl inom intervallet 35–40 %, som är målet.

Kalvavskjutningen nådde nästa 55 % i länet. Vilket är bra men det finns utrymme att öka den ytterligare. Naturligtvis kan det tydligt kopplas till en lägre reproduktion de senaste åren men det är andel av den totala avskjutningen. Så har man mindre med kalv måste man fälla färre älgar totalt. Andelen tjur i avskjutningen landade på knappt 61 %, vilket är okej ett enskilt år men risken för överuttag av tjur kan göra att vi tappar det vi byggt upp.

Äfo	Areal ha	Vuxen	Tjur	Hondjur	Kalv	Totalt	Älgar/ t ha	Tjur %	Kalv %	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
1	136619	144	83	61	168	312	2,3	58%	54%	428	73%	397	79%
2	97467	81	60	21	74	155	1,6	74%	48%	194	79%	182	85%
3	97795	106	63	43	109	215	2,2	59%	51%	259	83%	255	84%
4	68527	41	30	11	45	86	1,3	73%	52%	108	81%	104	84%
5	113904	107	60	47	125	232	2	56%	54%	263	88%	305	76%
6	162882	125	69	56	196	321	2	55%	61%	369	88%	326	98%
7	100151	81	52	29	109	190	1,9	64%	57%	225	84%	262	73%
777345		685	417	268	826	1511	1,9	61%	55%	1846		1831	

Avskjutningen i länet 2024–2025, även för respektive förvaltningsområde. Siffrorna i kolumnen nyttjandegrad visar måluppfyllnaden för de samlade jaktområdena respektive förvaltningsområdet. Färgerna illustra hur nära 10 % målet, avskjutningen har hamnat, grönt är inom plus minus 10 %. Källa: Älgdata

Älgstammens kvalitet och inriktning i förvaltningen

Älgstammens kvalitet fortsätter att försämrats, med större variation på storlek, kalvvikter och reproduktion. Det är helt avgörande att vi på allvar tänker till på vilka älgar vi ska ha kvar i markerna när vi jagat färdigt för säsongen. Därmed också vilka älgar vi faktiskt ska fälla. Många av faktorerna kan vi påverka genom aktiva val, medan andra står över vår direkta påverkan som till exempel klimatet.

För att älgstammens kvalitet ska ha en chans att bli bättre måste andelen kalv i avskjutningen hållas uppe i förhållande till vuxna. Antalet vuxna djur i avskjutningen måste bli lägre i förhållande till totalen. 30 - 40 % vuxna djur av den totala avskjutningen är en lämplig andel.

Det är förhållandet mellan kalv och vuxna som är viktigt att ha med sig. Så har man svårt att fälla kalv kan man inte heller fälla vuxna, utan att tulla på kapitalet.

Nu om någonsin är det viktigt att ha en hög medelålder på de vuxna djuren. Tjurarna i stammen ligger bra till men vi har tappat på hondjuren. På många håll måste man tänka till ordentlig om vi inte än en gång ska gå i fällan och skjuta sönder älgstammen. Genom att verkligen inrikta jakten efter unga djur höjs medelåldern på djuren som är kvar i stammen. Genom att höja medelåldern ges förutsättningar för högre reproduktion och större kalvar.

Övergripande inriktning

- **Fäll kalv till förmån för vuxna – alltså hög andel kalv av den totala avskjutningen! Mål 60 % kalv i avskjutningen. Lägg stort fokus på att fälla små kalvar.**
Hög procentuell kalvavskjutning styrs även genom ett lägre uttag av vuxna djur. Alltså färre vuxna djur i avskjutningen!
- **Spara stora produktiva djur och styr över jakten på små och svaga individer.**
Ett bra sätt för att lyckas med detta är att spara ko med en kalv i 14 dagar.
- Tjurandelen är bra – men när stammen är på väg ner finns det risk för överuttag.
- Av de två kranarna i förvaltningen är det nu foderkranen som behöver användas mest
- Löpande översyn av planer – adaptivitet i systemet där planerna är levande och anpassningsbara. Plan och verklighet går inte alltid hand i hand.

En hög andel kalv i avskjutningen är det bästa framgångsreceptet för att få en bra älgstam och en hög kvalitet, både för djuren, jakten och skadenivån. Dessutom minst risk att göra fel om man fäller kalv. Stort fokus ligger nu på att fortsätta förvaltningsarbetet för en höjd kvalitet. Viktigt att se till att kalvavskjutningen hänger med för det är svårt att justera upp detta ju längre jakten lider.

Det är också mycket viktigt att följa utvecklingen av älgstammen och förutsättningarna för att vara beredd att revidera avskjutningsplanerna.

Övrig dödlighet

När stammens kvalitet är sämre så blir också den övriga dödligheten högre. Så det är viktigt att verkligen försöka få koll på hur många djur som faktiskt faller ifrån av annan orsak än jakt. Rapportera döda älgar och andra djur på www.viltdata.se. Misstänker man något särskilt rapportera även till SVA <https://rapporteravilt.sva.se/>

Det kommer också att bli viktigt att hålla koll på predation och vargförekomst. Etablering av varg kommer att påverka mycket och framför allt då möjligheten till en meningsfull jakt och en bra förvaltning av älg. Så rapportera rovdjur via Skandobs

Älgobs

Genom en snabb och fortlöpande rapportering i viltdata kan vi redan från början följa utvecklingen. Ta för vana att rapportera redan samma dag. Vilket gör att justeringar går att göra direkt om det skulle behövas. Titta på statistik på www.viltdata.se

Vi redovisar observationer av älg under **de sju första jaktdagarna** inom de 30 första dagarna från jaktstart. Viktigt med daglig rapportering för att snabbt följa utvecklingen.

Det finns älgskötselområden som har fått kritik och även avregistrerats för att man inte skött rapporteringen. Vilket definitivt är onödigt! Länsstyrelsen kommer att följa detta noggrannare och det är viktigt att rapportera och att göra det i tid.

Jakttider

Utifrån erfarenheter, kunskaper om älgbiologi och forskning i länet är fortfarande Jägareförbundet Kronobergs uppfattning att en senareläggning av jaktstarten är av godo för älgarna och därmed också för jakten på sikt.

Jägareförbundet Kronoberg kommer därför att rekommendera alla jaktlag och skötselområden att börja jakten senare, den tredje måndagen i oktober.

Rekommendationen är att älgskötselområden och licensområden börjar älgjakten den **tredje måndagen**, det vill säga **den 20 oktober, 2025!**

Nyttja gärna hela jakttiden för att faktiskt fälla **rätt djur**.

Att jaga med eftertanke och sätta etiken i första hand är oerhört viktigt för jaktens framtid men framför allt även för viltet. Det gäller även hundanvändningen under hela säsongen.

Vi står fortfarande inför många stora utmaningar i förvaltningen av älg framöver och det är därmed ytterst viktig att vi tar ansvar för förvaltningen av älg. Vi är i ett läge där älgstammen är på väg mot rödlistning, vilket kan bli aktuellt när en art minskar så kraftigt som älgstammen gjort. Naturligtvis kan vi även i fortsättningen jaga älg, så det är dags att tänka till. Kvalitén är allt mer varierande och dessutom är vargarna närvarande på ett sätt vi inte haft tidigare, med alla utmaningar som det innebär. Vi vill ju kunna fortsätta att jaga och förvalta älg även i framtiden.

Läs och använd gärna [Handlingsplan Älg](#) med tillhörande [Verktygslåda om älgförvaltning](#).
Läs även Svenska Jägareförbundets [Ståndpunkter älg](#). [Samlad information om älg](#).

Vid frågor kontakta:

Elias Turesson, Jaktvårdskonsulent
elias.turesson@jagareforbundet.se
010 – 58 47 657

Jocke Svensson, ansvarig jakt och viltförvaltning
066jocke@gmail.com
070 – 337 98 14

Ewert Frisk, ordförande
ewert.frisk@gmail.com
070 – 835 52 53

Med jägarhälsning!
Jägareförbundet Kronoberg